

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ZAMAN KULLANMA BECERİLERİNİN
AKADEMİK PERFORMANS ÜZERİNE ETKİSİ:
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ¹

Şemsi BAYKUT ÖTELEŞ²

ÖZET

Çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi uygulamaları ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin araştırılması ve zaman yönetimi uygulamalarında demografik değişkenlere göre fark olup olmadığının belirlenmesidir. Bu amaçla 120 üniversite öğrencisine “Zaman yönetimi ölçeği” uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre zaman yönetimi alt boyutları ile akademik başarı arasında bir ilişki bulunmamıştır. Cinsiyet ile boş zaman yönetimi alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Anahtar Kelimeler: Akademik Başarı, Zaman, Zaman Yönetimi, Zaman Kullanma

ABSTRACT

The study is to investigate the relationship between university students time management practices and academic achievement. It is also necessary to determine whether there is any difference in demographic variables in time management applications. For this purpose, ‘Time Management Scale’ was applied to 120 university students. According to the findings of the research, there was no relation between time management sub-dimensions and academic achievement. There is a significant relationship between gender and leisure time sub-dimension management.

Keywords: Academic achievement, Time, Time Management, Time Use Skills

¹ Bu Makale 5-7 Mayıs 2018 tarihleri arasında Antalya’da düzenlenen ASEAD III. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu’nda sunulan bildiriden geliştirilmiştir.

² Sakarya Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Sosyal Siyaset Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi,
semsbykt@gmail.com

GİRİŞ

Günümüzde zaman yetersizliği hemen hemen bütün insanların ortak sorunudur. Özellikle profesyonel çalışma içindekiler, sınırlı zamanda birçok işi yapmak durumundalar. Belli bir sürenin sonunda yapılması gerekli işlerin bitirilememiş olması, insanları zamanı değerlendirme konusunda tekrar düşünmeye itmektedir. Bu yüzden günümüzde zaman yönetimi konusu, kişisel gelişim konuları içinde her zaman liste başı olmuştur ve olmaya da devam etmektedir (Erdem vd.,2005). Ancak zaman yönetimi kavramından önce “zaman” kavramını açıklamamız ve anlamamız gerekmektedir.

Zaman kavramı; herkesin hissettiği ama dokunamadığı akıp giden yaşantımızdaki en önemli, aynı zamanda da tanımlanması zor ve soyut bir kavramdır (Passig,2004). Türk Dil Kurumu’na göre zaman çeşitli şekillerde tanımlanmaktadır. 1.Bir işin, bir oluşun içinde geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre, vakit. 2.Bu sürenin belirli bir parçası; 3.Belirlenmiş olan an, 4.Çağ, mevsim; 5.Bir işe ayrılmış veya bir iş için alışımlı saatler, vakit; 6.Dönem, devir olarak geçmektedir (www.tdk.gov.tr).

Zaman herkesin eşit olarak sahip olduğu, fakat aynı eşit şartlarda ve şekilde kullanmadığı çok değerli ve eşsiz bir kaynaktır (Sabuncuoğlu,1995). Zaman göreceli bir kavramdır. Bu görecelik de insanları zamanı kullanma açısından birbirinden ayırmaktadır. Zaman bir algıdır. İnsanlar güzel ve iyi olduklarında örneğin bir tatildeyken, zamanın nasıl geçtiğini anlayamazlar. Ama kötü ve mutsuz olduklarında örneğin zor geçen bir sınavlarında, zaman onlar için durmuş gibidir.

İnsan gücü yerine makine kullanmak gibi, belli sınırlar içinde bir kaynağın yerine başkası konulabilir. Ancak, zamanın yerine koyabilecek başka bir kaynak yoktur (Karaoğlu, 2006). Drucker’a göre, “zaman en güç bulunan kaynaktır ve o yönetilmeden hiçbir şey yönetilemez”. Üniversite öğrencilerini de birbirinden ayıran özelliklerin ve akademik başarılarının arkasında zamana verdikleri önem ve onu kullanma biçimi gelmektedir.

Zaman yönetimi zamanımızın, amaçlarımızın, hedeflerimizin, sosyal yaşantımızın ve zevklerimizimizin içerdiği etkinlikleri bir arada yürütebilecek bir biçimde planlanması anlamına gelmektedir. Zamanı yerinde ve uygun kullanmasını bilen insanlar önceliklerini bilerek, zaman konusunun başarı kriteri olarak kabul edilen “zamanı en hızlı şekilde hedefe ulaşmak için kullanmak” üzere planlar yapmaktadırlar. Planlama ise bireylerin hayatını düzene sokacak iki katkı sağlamaktadır. İlk olarak, bulunan noktadan ulaşılmak istenen noktaya nasıl varılacağını göstermektedir. İkinci olarak hedeflenen noktaya en kısa sürede nasıl ulaşılacağını tanımlamaktadır. Zamanı planlayamama akademik başarının düşmesine, diğer kişisel ve sosyal faaliyetlerimize yeteri kadar zaman ayıramamamıza neden olmakta ve yaşamdan alınan doyumunu azaltmaktadır (Eldeleklioğlu,2008).

Zaman kavramının öneminin fark edilmesi ve zaman yönetimi becerisinin kazanılması öğrenciler için son derece önemlidir. Zaman yönetimi; başlangıcı ve bitişi belirlenmiş, bir zaman dilimi içerisinde, amaçlara ulaşmak için tüm kaynakları etkin ve verimli kullanarak planlı ve programlı bir şekilde kişisel performansı geliştirme tekniğidir. Zaman yönetimi, diğer kaynakların yönetiminde olduğu gibi analizlerden ve planlamadan yararlanılarak yapılan kişisel bir beceri ve kararlılık gerektiren bir yönetimdir (Sabuncuoğlu ve Paşa,2002).

Zaman, insanların çok çalışarak artıracabilecekleri bir kaynak değildir. Zaman yönetiminin amacı sınırlı olan zamanı artırmak değil, sınırlı zaman içinde yapılan faaliyetlerin niteliğini artırmaktır (Erdem vd.,2005). Zaman yönetimi, zaman içerisinde kendimizi meşgul ettiğimiz faaliyetlerin yönetimi ve zamanı etkinlik dilimlerine başarılı bir şekilde bölmektir. Kısaca kişinin kendini zaman içerisinde yönetmesidir (Gürbüz ve Aydın,2012).

Zaman yönetiminin temel amacı, bireylerin ve özellikle de yöneticilerin zamanlarını verimli ve etkin bir şekilde kullanmalarını sağlayabilmektir. Zamanı verimli yönetmek ya da kullanmak, sahip olunan her saati, her dakikayı belirli bir hedef ve amaç doğrultusunda planlayarak kullanmak anlamına gelmektedir (Uğur, 2000). Günümüzde zamanın kullanımı ve yönetimi bireyler açısından çok önemli bir konudur. Zaman yönetiminin önemi yalnızca zamanın kontrolü değil aynı zamanda insanların hayatının değerini arttıran bir unsur olmasıyla da öne çıkmaktadır (Alay, 2000). Zamanı yönetmek, bir bakıma kendimizi, yaşamımızı kontrol altına almak demektir (Gürbüz ve Aydın, 2012).

Zaman yönetimi, amaçlara ve hedeflere ulaşmada önemli bir kaynak olan zamanı verimli kullanma çabasıdır. Zaman yönetiminde önemli olan, mevcut zamanda nelerin yapılabileceğinin planlanmasıdır. Zaman yönetimi, yanlış işleri hızlı yapmak değildir. Amaç doğru işleri kısa zamanda yapmaktır. Zaman yönetimi, amaçlara ulaşmak, yapılan işleri denetlemek, kişinin kendi motivasyonunu yükseltmek açısından önemli görülen bir kişisel performansı geliştirme tekniğidir (Gürbüz ve Aydın,2012).

Öğrenciler ders programlarını takip etme, sınavlara sistemli bir şekilde hazırlanma, ders dışı çeşitli kurslara katılma ve diğer faaliyetler için zamanı iyi değerlendirmek durumundadırlar. Yapılan araştırmalarda olumlu zaman yönetimi davranışlarının öğrencilerin akademik başarısını etkilediği ortaya konmuştur. Zaman yönetimini olumsuz yönde etkileyen davranışlar önemli bir stres ve kötü akademik performans kaynağı olarak değerlendirilmektedir (Erdem vd.,2005).

Zaman yönetimi ve akademik başarı arasındaki ilişkinin ölçülmesinde kullanılan anketlerde, öğrencilerin zaman yönetimleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Zaman yönetiminde zamanın planlanması, zaman yönetimine karşı tutumlar ve zamanın boşa harcanması gibi ölçütler kullanılarak zaman yönetimi alışkanlıklarına sahip olan üniversite öğrencilerinin akademik başarılarının daha iyi olacağı düşünülmektedir. Buradan yola çıkarak, çalışmanın amacı, seçilmiş üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi uygulamaları ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin araştırılması ve zaman yönetimi uygulamalarının “demografik değişkenliklere göre” fark olup olmadığının belirlenmesidir.

1. LİTERATÜR TARAMASI

Zaman yönetimiyle ilgili gerekli literatür incelendiğinde, daha çok iş hayatıyla ilgili olduğu, eğitim alanında yapılan çalışmaların ise daha çok öğretmen ve yöneticilikle ilgili olduğu görülmektedir. Alay (2000) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin zaman yönetimi becerileri ile akademik ilişkisinin belirlenmesi ve zaman planlaması ile akademik başarıda cinsiyet farklılıklarının ortaya konması incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini ODTÜ’de seçmeli ders alan 1 ile 4. Sınıflar arasındaki karma 361 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında zaman yönetimi envanteri kullanılmıştır.

Verilerin analizinde Pearson ürün korelasyonu ve çok yönlü varyans analizi istatistiksel metotları kullanılmıştır. Sonuç olarak zaman yönetimi becerilerinin akademik başarı ile ilişkili olduğu ve kız öğrencilerin zaman planlaması konusunda ve toplam zaman yönetiminde erkek öğrencilere göre daha başarılı oldukları belirlenmiştir.

Kocabaş ve Erdem (2003) tarafından yapılan çalışmada yönetici adayı öğretmenlerin zaman yönetimine ilişkin davranışlarını belirlemek amaçlanmıştır. Bunun yanında yönetici adayı öğretmenlerin zaman yönetimine ilişkin davranışlarının yaşa, mesleki deneyime ve görev yerine (il, ilçe, belediye-köy) göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek de araştırmanın alt amaçlarını oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı'na düzenlenen yönetici kursuna katılan ve Elazığ, Malatya, Bingöl, Muş ve Tunceli illerinden gelen toplam 117 öğretmen adaylarından oluşturmaktadır. Bu çalışmada zaman yönetimi davranışları öğretmenler açısından onların algılarına göre incelenmiş ve bazı değişkenlere göre karşılaştırmalar yapılmıştır. Genel olarak öğretmenlerin zaman yönetimi davranışları açısından olumlu durumda oldukları söylenebilir. İlçe merkezinde görev yapan öğretmenlerin, köy-belde merkezinde görev yapan öğretmenler arasındaki farklılığı ortaya koymak için TUKEY testi yapılmıştır. TUKEY testi sonucunda, ilçe merkezinde görev yapan öğretmenlerin, köy-belde merkezinde görev yapan öğretmenlerden daha sık olarak yapılacak işlerini öncelik ve önem sırasına göre dizdikleri bulunmuştur. Yine il merkezinde görev yapan öğretmenlerin, ilçe merkezindeki öğretmenlere göre yaşamın belirsiz ve amaçsız olduğu duygusuna daha çok kapıldıkları görülmüştür. Belde-köy merkezlerinde görev yapan öğretmenlerin il ve ilçe merkezinde görev yapan öğretmenlere göre daha çok gereksiz telefon görüşmeleri yaptıkları sonucuna varılmıştır. Zaman yönetimi davranışları değişkenlerinin hiçbirinde, mesleki deneyime göre öğretmenler arasında anlamlı farklılıklar bulunmamıştır. Öğretmenlerin zaman yönetimi davranışları açısından olumlu durumda oldukları ortaya çıkmıştır.

Demirtaş ve Özer (2007), Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarısı Arasındaki İlişkisi adlı çalışmada öğretmen adaylarının zaman yönetimi becerileri ile akademik başarıları arasında bir ilişki olup olmadığını araştırmıştır. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesinin tüm bölüm ve programlarında dördüncü sınıfta okuyan birinci öğretim öğrencilerine “Zaman Yönetimi Anketi” uygulanmış ve sonuçlar değerlendirilmiştir. Araştırmada; öğretmen adaylarının zaman yönetimi puanları ile akademik başarıları arasında olumlu yönde ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Zaman yönetimi anketinden yüksek puan alan öğretmen adaylarının akademik başarılarının da yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Kız öğrenciler genel olarak erkek öğrencilere göre zamanı daha iyi yönetmektedirler ve akademik olarak da daha başarılı olmaktadır. Bunun yanında araştırmanın bulgularına göre öğrencilerin okudukları bölümler ile zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır.

Eldeleklioğlu (2008), “Ergenlerin Zaman Yönetimi Becerilerinin Kaygı, Yaş ve Cinsiyet Değişkenleri Açısından İncelenmesi” çalışmasıyla lise öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile durumluk-sürekli kaygı düzeyleri arasındaki ilişkileri ve zaman yönetiminin yaş, cinsiyet değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymaya çalışmıştır. Araştırma grubunu Bursa ilindeki çeşitli devlet liselerinde öğrenim gören 505 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada, Zaman Yönetimi Envanteri ile Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri kullanılmıştır.

Veriler pearson korelasyon katsayısı, tek yönlü varyans analizi ve t testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, zaman planlaması alt ölçeği ile sürekli kaygı puanları arasında, zaman tutumları alt ölçeği ile durumluk ve sürekli kaygı puanları arasında, zaman harcattırıcıları alt ölçeği ile durumluk kaygı puanları arasında negatif yönlü anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Araştırmanın diğer bulgularına göre zaman yönetimi becerilerinin yaşa göre farklılaşmadığı ancak kız öğrencilerin zaman yönetimi puan ortalamalarının erkek öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür.

2. MATERYAL METOT

2.1. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Bu araştırma Şubat-Mart 2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilimler ve İşletme Fakültelerinde okuyan toplam 9125 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma için basit tesadüfi örnekleme metodu kullanarak ± 0.10 örnekleme hatası ile 120 kişi örnekleme dahil edilmiştir. Araştırma için Fakülte Dekanlığından yazılı izin, katılımcılardan ise sözlü onay alınmıştır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak anket yöntemi tercih edilmiştir. Anket soruları iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım, kişilerin yaş, cinsiyet, sınıf, bölüm ve yaşadıkları yer gibi sosyo-demografik özelliklerini belirlemek amacıyla hazırlanan sorulardan oluşmaktadır. İkinci bölümde ise Boş Zaman Yönetimi Ölçeği kullanılmıştır.

Özgün formu “Free time management scale” olan ölçek 2011 yılında Wei-Ching Wang, Chin-Hsung Kao, Tzung-Cheng Huan Chung-Chi Wu tarafından geliştirilmiştir. Ölçekte yer alan sorular, amaç belirleme ve yöntem (6 soru), boş zaman tutumu (3 soru), değerlendirme (3 soru) ve programlama (3 soru) olmak üzere dört alt boyuta ayrılmaktadır. Ölçek, 1 ile 5 arasında değişen 5’li Likert tipi bir ölçektir. Her bir soru için 5 seçenekten (1= kesinlikle katılmıyorum, 2= katılmıyorum, 3= kararsızım, 4= katılıyorum, 5= kesinlikle katılıyorum) sadece biri seçilerek işaretlenir. Katılımcıların her bir soru için vermiş oldukları cevaplar alt boyutları oluşturan sorular için toplanarak ortalanması alınır ve böylece her bir alt boyutun ortalama puanı elde edilir.

Ölçek, Türkçeye Akgül ve Karaküçük (2015) tarafından uyarlanmıştır. Boş zaman yönetimi ölçeğinin güvenilirlik çalışmaları olarak iç tutarlık güvenilirlikleri incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda iç tutarlık katsayılarının ölçeğin bütünü için .83, Amaç Belirleme ve Yöntem alt ölçeği için .81, Boş Zaman Tutumu için .79, Değerlendirme için .71, Programlama için .73 olduğu görülmüştür. Bu çalışmada ise Cronbach alfa katsayıları, her bir alt boyut için .70’in üzerinde tespit edilmiştir.

Elde edilen bulgular, SPSS 20.0 nicel veri istatistik programı ile analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Verilerin normal dağılıp dağılmadığına, Kolmogorov-Smirnov testi ve Shapiro-Wilk testi ile bakılmıştır. Ayrıca verilerin normalliğini incelemek için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) katsayılarına bakılmıştır. İki gruplu veriler için t testi kullanılmıştır. İki gruplu verilerin değerlendirilmesinde ANOVA testi kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1: Katılımcılara Ait Frekans Bilgileri

Değişken	Alt Gruplar	F	%
Cinsiyet	Kadın	52	43,3
	Erkek	68	56,7
Yaş	21 Yaş ve altı	51	42,5
	22 Yaş ve üstü	69	57,5
Sınıf	1	27	22,5
	2	37	30,8
	3	32	26,7
	4	24	20
Bölüm	Uluslararası İlişkiler	14	11,7
	ÇEKO	20	16,7
	İktisat	13	10,8
	Maliye	19	15,8
	İşletme	19	15,8
	İnsan Kaynakları ve Yönetimi	14	11,7
	Kamu Yönetimi	18	15
	Ekonometri	3	2,5
	Yaşanan Yer	Büyükşehir	44
	İl	45	37,5
	İlçe	24	20
	Köy	52	5,8

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan kişilerin frekans dağılımına ilişkin veriler yer almaktadır. Buna göre katılımcıların %68'i erkek, %69'u 22 yaş ve üstü yaş grubuna dahildir. Sınıf açısından çalışmaya en düşük katılım 4. sınıflara aittir (%20). Öğrencilerin sınıf dağılımı birbirine yakındır. Öğrencilerin okudukları bölümler incelendiğinde sadece Ekonometri bölümünün katılımı düşük olup (f=3, %2,5) diğer bölümlerden katılım oranları birbirine yakındır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu ilçede ya da daha büyük yerleşim yerlerinde yaşamaktadır. Köyde yaşayanların oranı ise sadece %5,8'dir.

Tablo 2: Boş Zaman Yönetimi Ölçeğine Ait Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Verileri

BZYÖ	Min.	Max.	x	ss
Amaç Belirleme ve Yöntem	1	4,5	2,79	0,82
Boş Zaman Tutumu	1,67	5	4,33	0,75
Değerlendirme	1	5	3,67	0,94
Programlama	1	5	3,17	1,06

Tablo 2' ye bakıldığında araştırmaya katılan öğrencilerin boş zaman yönetim düzeylerine yönelik aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Katılımcıların yüksek bir boş zaman yönetimi düzeyi sergiledikleri söylenebilir (4,33±0,75). Katılımcılar en düşük puanı ise amaç belirleme ve yöntem (2,79± 0,82) alt boyutundan almıştır.

Tablo 3: Genel Not Ortalamasına Ait Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Verileri

	Min.	Max.	x	ss
Genel Not Ortalaması	1,13	3,84	2,62	0,59

Katılımcıların genel not ortalaması $2,62 \pm 0,59$ olarak bulunmuştur. En düşük genel not ortalaması 1,13, en yüksek ortalama ise 3,84'tür.

Tablo 4: Boş Zaman Yönetimi ve Genel Not Ortalaması ile Cinsiyet Değişkeni Arasındaki t Testi Sonuçları

Boş Zaman Yönetimi ve Genel Not Ortalaması İle Cinsiyet Değişkeni Arasındaki t Testi Sonuçları						
N=120						
	Cinsiyet	N	Ortalama	ss	t	p
GANO	Kadın	52	2,59	0,59	-0,401	0,689
	Erkek	68	2,64	0,58		
Amaç Belirleme ve Yöntem	Kadın	52	2,81	0,84	0,269	0,788
	Erkek	68	2,77	0,81		
Boş Zaman Tutumu	Kadın	52	4,50	0,56	2,148	0,34
	Erkek	68	4,21	0,85		
Değerlendirme	Kadın	52	3,75	0,98	0,820	0,414
	Erkek	68	3,61	0,92		
Programlama	Kadın	52	3,05	1,00	-1,11	0,269
	Erkek	68	3,26	1,11		

$P < 0,05$

Cinsiyet değişkeni ile boş zaman yönetimi ölçeği alt boyutları ve genel not ortalaması arasındaki ilişkiyi incelemek üzere yapılan t testinin sonuçları Tablo 4'te verilmiştir. Bu testin sonuçlarına göre cinsiyet faktörü ile Boş Zaman Tutumu alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p < 0,05$). Diğer alt boyutlar açısından ise anlamlı bir farklılık söz konusu değildir. Aynı şekilde Genel Not Ortalaması cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır.

Anket çalışması sırasında katılımcılardan yaşlarını yazması istenmiş olup yaş için gruplandırma yapılmamıştır. Yaş değişkeni için elde edilen verilerin betimsel istatistiği yapılarak veri setinin ortalama değeri (21,40) bulunmuştur. Daha sonra bu ortalama değerden aşağısı ve yukarısı yeniden kodlanarak iki farklı grup elde edilmiştir. Araştırmanın evrenini üniversite öğrencileri oluşturduğu için yaş aralığı oldukça kısadır. Bu nedenle iki grup yapılması tercih edilmiştir. Daha sonra bu iki grup yaş aralığının bağımlı değişkenler ile ilişkisi incelenmiş ancak gerek Genel Not Ortalamasının gerekse Boş Zaman Yönetimi Ölçeğindeki alt boyutların yaşa göre farklılaşmadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo 5: Boş Zaman Yönetimi ve Genel Not Ortalaması İle Yaş Değişkeni Arasındaki t Testi Sonuçları

Boş Zaman Yönetimi ve Genel Not Ortalaması İle Yaş Değişkeni Arasındaki t Testi Sonuçları						
N=120						
	Yaş	N	Ortalama	ss	t	p
GANO	18-21 Yaş	51	2,63	0,56	0,276	0,783
	22-29 Yaş	69	2,60	0,60		
Amaç Belirleme ve Yöntem	18-21 Yaş	51	2,88	0,74	1,074	0,285
	22-29 Yaş	69	2,72	0,87		
Boş Zaman Tutumu	18-21 Yaş	51	4,28	0,87	0,636	0,526
	22-29 Yaş	69	4,37	0,66		
Değerlendirme	18-21 Yaş	51	3,68	1,01	0,47	0,963
	22-29 Yaş	69	3,67	0,90		
Programlama	18-21 Yaş	51	3,13	1,09	-0,38	0,698
	22-29 Yaş	69	3,20	1,05		

P<0,05

Katılımcıların okudukları sınıf ile boş zaman yönetimi ölçeği alt boyutları arasındaki ilişkiyi incelemek için ANOVA testi yapılmıştır. Bu testin sonuçlarına göre amaç belirleme ve yöntem, boş zaman tutumu, değerlendirme ve programlama alt boyutları sınıfa göre anlamlı ölçüde farklılaşmamaktadır. Benzer şekilde öğrencilerin okuduğu bölüm ve ikamet ettikleri yer, Genel Not Ortalaması ve boş zaman yönetimi ölçeğinin alt boyutlarını anlamlı oranda etkilememektedir.

Tablo 6: Pearson Korelasyon Analizi Bulguları

Pearson Korelasyon Analizi Bulguları					
N= 120					
	GANO	Amaç Bel. ve Yöntem	Boş Zam. Tut.	Değerlendirme	Programlama
GANO	r = 1	r= 0,67	r= 0,51	r= 0,35	r= 0,111
	P =	P=0,466	P=0,579	P=0,707	P=0,279
Amaç Bel. ve Yöntem	r= 0,67	r = 1	r = 0,15	r = 0,286	r = -0,485
	P=0,466	P =	P = 0,875	P = 0,002	P = 0,000
Boş Zam. Tut.	r= 0,51	r = 0,15	r = 1	r = 0,261	r = 0,89
	P=0,579	P = 0,875	P =	P = 0,004	P = 0,335
Değerlendirme	r= 0,35	r = 0,286	r = 0,261	r = 1	r = -0,169
	P=0,707	P = 0,002	P = 0,004	P =	P = 0,65
Programlama	r= 0,111	r = -0,485	r = 0,89	r = -0,169	r = 1
	P=0,279	P = 0,000	P = 0,335	P = 0,65	P =

Boş Zaman Yönetimi Ölçeğinin Alt Boyutlarından alınan puanların birbiri arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Bu testin sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Analiz sonuçlarına göre Amaç Belirleme ve Yöntem alt boyutundan alınan puanlar ile Değerlendirme alt boyutundan alınan puanlar %29 oranında birbiriyle pozitif anlamda ilişkilidir.

Amaç Belirleme ve Yöntem alt boyutu ile Programlama alt boyutundan alınan puanlar ise %48 oranında negatif olarak ilişkilidir. Benzer şekilde Değerlendirme alt boyutundan alınan puanlar ile Boş Zaman Tutumu alt boyutundan alınan puanlar %26 oranında pozitif olarak anlamlı bir şekilde birbiriyle ilişkilidir. ANOVA testinin sonuçlarına göre Boş Zaman Yönetimi Ölçeğinden elde edilen puanlar ile Genel Not Ortalaması arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Zaman, değeri ölçülemeyen, bireylerin sahip olduğu en değerli varlık olup, tüketildiğinde geri getirilemeyen, tasarruf edilmesi ve zamanın etkili ve verimli kullanılması gerekli bir kavramdır. Zaman konusunda bilinçlenmiş toplumlar, iş hayatında ve sosyal yaşantılarındaki ilişkilerde bu bilinçle hareket ederek diğer toplumlara göre daha fazla gelişmektedirler. Bu noktada “zaman kavramı” ortaya çıkmaktadır. Zamana müdahale edemediğimize göre, zaman yönetimi insanın kendini, işlerini ve diğer sosyal faaliyetlerini yönetmesidir. Bu yönetim şekli ise her birey ve kuruma göre farklılık göstermektedir.

Boş Zaman Yönetimi ve Genel Not Ortalaması (GANO) ile cinsiyet değişkeni arasındaki sonuç incelendiğinde, cinsiyet faktörü ile Boş Zaman Tutumu alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki vardır. Diğer alt boyutlar (Amaç Belirleme ve Yöntem, Değerlendirme, Programlama) açısından anlamlı bir farklılık söz konusu değildir. Aynı şekilde GANO cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır.

Yaş değişkeni ele alındığında gerek GANO'nun gerekse Boş Zaman Yönetimi ölçeğindeki alt boyutların yaşa göre farklılaşmadığı görülmektedir. Yapılan çalışmada katılımcıların büyük çoğunluğu ilçede ya da daha büyük yerleşim yerlerinde yaşamaktadır. Köyde yaşayanların oranı diğerlerine göre düşüktür. Öğrencilerin okudukları sınıf ve bölümler arasında da Boş Zaman Yönetimi ve GANO açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çalışma kapsamında ki bu sonuçlara göre sınıf, bölüm ve yaş aralığı ayırmaksızın bütün öğrencilerin zaman yönetimi becerileri konusunda uzman kişi ve akademisyenler tarafından yönlendirilmeleri, eğitime tabi tutulmaları ve bilinç sahibi olmaları adına uygulamalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

ALAY, S. ve KOÇAK, S.(2003), “Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimleri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki”, Eğitim Yönetimi, Sayı 35.

ALAY, S., (2000), Relationship Between Time Management and Academic Achivement of Selected University Students, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ANDIÇ, H. (2009), Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.

AKGÜL, B.M. ve KARAKÜÇÜK, S. (2015), “*Boş Zaman Yönetimi Ölçeği: Geçerlik-Güvenirlilik çalışması*”, International Journal of Human Sciences, Volume:12, Issue:2

BAŞAK, T., UZUN, Ş. ve ARSLAN, F. (2008), “Hemşirelik Yüksek Okulu Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri”, TAF Preventive Medicine Bulletin, 7(5).

ÇAĞLIYAN, V. ve GÖRAL, R. (2009), “*Zaman Yönetimi Becerileri: Meslek yüksek Okulu Öğrencileri Üzerine Bir Değerlendirme*”, KMU İ.İ.B.F. Dergisi, Yıl 11, Sayı 17, 2009.

ERDEM, R. (1999), “Yöneticiler İçin Zaman Yönetimi”. Modern Hastane Yönetimi, 3(7), ss.26-31.

ERDEM, R., PİRİNÇCİ, E. ve DİKMETAŞ, E., (2005), “Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Davranışları ve Bu Davranışların Akademik Başarı ile İlişkisi”i, Manas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:14, Sayfa:67-177.

ELDELEKLİOĞLU, J. (2008), “Ergenlerin Zaman Yönetimi Becerilerinin Kaygı, Yaş ve Cinsiyet Değişkenleri Açısından İncelenmesi”, Elementary Education Online, 7(3).

DEMİRTAŞ, H. ve ÖZER, N. (2007), “Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarısı Arasındaki İlişkisi”. Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi. 2(1).

GÜÇLÜ, N. (2001). “Zaman yönetimi”. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 25, 87-106.

GÜRBÜZ, M. ve AYDIN, A. H. (2012), “Zaman Kavramı ve Yönetimi”, KSÜ Sosyal bilimler Dergisi, Sayı 9, Cilt, 2, Kahramanmaraş

UĞUR, A. (2000). “*Çalışma Hayatında Zaman Yönetimi*”, Anahtar Dergisi, MPM Yayınları. Yıl 12, Sayı.143, 18-22

PASSIG, D. (2004), “*Future-Time-Span As A Cognitive Skill In Future Studies*”, Futures Research Quarterly, Vol 19(4), 27-42.

SABUNCUOĞLU, Z. ve TÜZ, M. (1998). Örgütsel psikoloji. İstanbul: Alfa Yayınları. 1998.

SEYİDOĞLU, H.(2008), Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı, Geliştirilmiş 10. Baskı, İstanbul:Güzem Yayınları.

TÜRK DİL KURUMU, www.tdk.org.tr (Erişim Tarihi:03/05/2018)

KARAOĞLAN, A.D. (2006), Üst Düzey Yöneticilerin Zaman Yönetimi, Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.

YENİHAN, B. ve ÖNER, M. (2013), “*Zamanı Yönetmek: Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerilerinin İncelenmesi*”, Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi e-Dergi, Cilt:2, Sayı:2, ss.56-68, Haziran 2013.

YILMAZ A. ve ASLAN S. (2002), “Örgütsel Zaman Yönetimi”: C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi.3(1): 25-46